

Cununa Credinței

Periodic al Bisericii Sfânta Vineri-Nouă cu hramul Cuvioasa Parascheva

Anul 8 Nr. 7 Octombrie 2009

În acest număr puteți citi:

- Hramul parohiei noastre
- SĂRBĂTORILE LUNII - Sf. Ap. Toma; Sf. Ap. Iacob al lui Alfeu; Sf. Ap. Filip; Sf. Cuvioasa Parascheva; Sf. Ap. Și Ev. Luca; Sf. Ap. Iacob; Sf. M. Mc. Dimitrie Izvorătorul de mir; Sf. Dimitrie cel Nou Basarabov
- ISTORIA ROMÂNIEI PRIN SFINȚII SĂI
Sf. Cuv. Iosif și Chiriac de la Bisericieni;
Cuv. Mărturisitori Visarion, Sofronie și Sf. Mc. Oprea; Sf. Pr. Măr. Ioan din Galesș și Moisie Măcinic din Sibiel
- DUMINicile DE DUPĂ RUSALII
Degetul lui Dumnezeu
Nu mai plângeți
Vorbe mari și pământuri oameni
Fudulia și capra
- DE VORBĂ CU: Sf. Ioan Gură de Aur
De ce au apărut Sf. Scripturi
- O ISTORIE A ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI
Bazilica paleocreștină (II)
- SFÂNTA LITURGHIE – Cum trebuie să stăm la Sf. Liturghie
- FERICIȚII CEI ADORMIȚI
Prin foame ne-am sfințit crezul
- COALIȚIA ORIENTALĂ (VI)

Hramul parohiei noastre

Pr. Ciprian MATEȘ

Anul acesta la sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a săvârșit Sfânta Liturghie la Biserica parohiei noastre, înconjurat de un ales sobor de preoți și diaconi. Soborul a fost format din preoții slujitori ai parohiei noastre: părintele paroh Grigore Mazilescu, părintele Michael Tița, părintele

Valentin Fotescu și părintele Ciprian Mateș, împreună cu preoții invitați: părintele protopop Dumitru Vasile, preacucernicul Justinian Cârstoiu, părintele Dan Toader, părintele Marian Tănase, părintele Marian Vâlcu, părintele Gheorghe Stoica, părintele Dumitru Găină, părintele Petre Ignat, părintele Dumitru Coman, părintele arhidiacon Traian Ioan Diaconu, părintele diacon Grigore Moraru și părintele diacon Matei Cezar Manuel.

Festivitățile au început din data de 13 octombrie, când la slujba vecerniei a participat un sobor de preoți condus de preacucernicul părinte Justinian Cârstoiu. Printre preoții prezenți la slujba vecerniei amintim și pe părintele Mihai Aurel, directorul seminarului teologic din București. A urmat acatistul închinat Cuvioasei Parascheva și înconjurarea bisericii de către credincioși și preoții slujitori care purtau racla cu sfintele moaște ale Cuvioasei Parascheva.

A doua zi, la slujba arhierescă, Preafericitul Părinte Daniel a rostit un cuvânt de învățătură în care a explicat Evanghelia citită, care vorbește despre femeia păcătoasă ce a spălat picioarele Mântuitorului cu lacrimile ei și le-a șters cu părul capului, Evanghelia ce se citește în zilele de pomenire a sfințelor cuvioase.

Referindu-se la pilda celor doi datornici iertați de stăpânul lor, PF Părinte Daniel a menționat că „Hristos îndreaptă o gândire greșită a lui Simon Fariseul (n.r., cel care s-a revoltat pe Mântuitorul că nu-și dă seama că femeia este păcătoasă), îl luminează pe acesta și arată că

gândurile lui sunt greșite și pătimase, că sunt gânduri de judecată pripită, de osândire a semenului înainte de a cunoaște cu adevărat puterea pocăinței“.

Evanghelia arată că Mântuitorul Iisus Hristos primește cu bucurie pe orice om care se pocăiește de trecutul lui apăsător, care dorește să schimbe viața păcătoasă, să pună început bun pentru o viață nouă, aproape de Dumnezeu. Păcatul ne îndepărtează, ne înstrăinează de Dumnezeu, de semenii și de noi înșine. Pocăința însă ne apropie de Dumnezeu, ne recuperează și ne apropie de firea noastră cea normală. Păcatul este o înstrăinare a naturii noastre, o cădere a ei, iar pocăința este începutul ridicării noastre din starea păcătoasă, nefirească, deși noi ne-am obișnuit cu păcatul, încât îl considerăm natural sau firesc. „Pe Hristos Îl interesează prezentul pocăinței, și nu trecutul păcătos“

„Mântuitorul Iisus Hristos, în tăcere a primit pocăința acestei femei. El cunoștea trecutul ei păcătos, dar nu-L mai interesa decât prezentul pocăinței, dorința de schimbare, de înnoire și de sfințire a vieții. Mirul acesta de mare preț pe care femeia îl varsă pe picioarele

Mântuitorului are o dublă semnificație. În primul rând, el simbolizează valoarea neprețuită, incomensurabilă, negrăită, a lacrimilor pocăinței; atât de scumpe sunt lacrimile pocăinței în fața lui Dumnezeu, încât ele pot șterge un trecut al unei vieți păcătoase. Dar lacrimile sunt și vindecătoare, sunt reactualizarea Botezului, căci prin pocăință ne curățim de păcatele pe care le-am săvârșit după Botez. Mirul adus de femeie reprezintă și tot ceea ce este de mare preț în Biserica Mântuitorului, veșmintele, vasele scumpe, icoanele, frumusețea bisericilor. Toate acestea noi le aducem la picioarele Mântuitorului pentru iertarea păcatelor și pentru ajutor în viață. Ceea ce a chemat-o pe femeie la Iisus și ceea ce a făcut-o să plângă era sfințenia Lui, care contrasta cu păcătoșenia ei“, a spus Părintele Patriarh. Preafericirea Sa a explicat că

există oameni care doresc să-și schimbe viața păcătoasă nu pentru că sunt muștrați, certați de cineva, ci pentru că întâlnesc oameni sfinți în viața lor. Viața care contrastează cu sfințenia altora. Și atunci se naște dorul de schimbare al modului de a trăi, de a gândi, de a vorbi și de a făptui.

Sfințenia Lui contrastează cu păcătoșenia ei și a trezit în ea lacrimile pocăinței, dar și spe-ranța iertării de păcate, a ridicării ei dintr-o stare păcătoasă.

Această Evanghelia a pocăinței, ca dorință de schimbare a vieții păcătoase și mai ales ca dorință de apropiere de Dumnezeu, Cel Unul Sfânt, Izvorul unic al sfințeniei, o vedem la toți sfinții cuvioși și la sfintele cuvioase. De aceea, în ziua de pomenire a Cuvioasei Maicii noastre Parascheva, se citește Evanghelia aceasta. Ea nu a fost o femeie păcătoasă în sensul femeii din Evanghelia rostită astăzi, dar a avut dorința de viață sfântă.

După ce s-a hotărât să devină monahie, a continuat Patriarhul nostru, a mers la mănăstire, unde a stat cinci ani într-o chinovie din Heraclea, apoi a dorit să ajungă la Ierusalim, s-a închinat la Locurile Sfinte și a petrecut după aceea mai mulți ani în rugăciune, în post și nevoință în pustia Iordanului. Dar într-o zi, un înger i-a spus: «Mergi în țara ta, în satul tău, că peste puțină vreme vei trece la Domnul, la Mirele Hristos. Și ea s-a îndreptat spre Epivata, unde se născuse. S-a întors ca o necunoscută. Avea 25 de ani. A murit pe la 1030-1035. Moaștele ei au ocrotit mai multe biserici și locații, între care și palatul Vlah Serai, adică reședința domnitorului Țării Românești. Domnitorii Țării Românești și ai Moldovei aveau la Istanbul reședințele, unde stăteau până erau primiți în audiență la sultan. La 1586, moaștele ei au fost depuse la acea reședință. La 1601 ele au fost mutate la Biserica «Sfântul Mare Mucenic Gheorghe» din Fanar. Au stat la Constantinopol, după ce au venit de la Belgrad, 120 de ani, din 1521 până la 1641, când la cererea domnitorului Moldovei, Vasile Lupu, au fost dăruite

Moldovei, întrucât domnul moldovean a plătit toate dările, impozitele pe care le datora Patriarhia Ecumenică din Constantinopol, Porții Otomane.

În 13 iunie 1641, moaștele Sfintei au ajuns la Iași fiind depuse într-o mănăstire cu o biserică special construită, asemenea unui chivot săpat în piatră, „Sfinții Trei Ierarhi din Iași“. În anul următor a avut loc renumitul Sinod de la Iași, unde Ortodoxia greacă, slavă și română a aprobat Mărturisirea de credință a mitropolitului Petru Movilă. În anul 1643 a apărut la Iași „Cartea românească de învățătură“ sau Cazania, a mitropolitului Varlaam, unde a fost prinsă și viața Sfintei Cuvioase Parascheva.

Aproape 500 de biserici din întreaga țară sunt închinare Sfintei Parascheva, iar Bucureștiul, cu cele 17 biserici închinare sfintei este pe primul loc în lume.

Părintele Patriarh Daniel a subliniat că „indiferent de ce origine a avut, important este că Sfânta Cuvioasa Parascheva adună popoarele ortodoxe în rugăciune“. „Evlavia poporului către Sfânta Parascheva a făcut ca aproape 500 de biserici din întreaga țară să poarte hramul sărbătorii de astăzi. Municipiul București este orașul cu cele mai multe biserici închinare Sfintei Cuvioase Parascheva din lume. 17 biserici de parohie și o mănăstire o au ca ocrotitoare pe Sfânta Cuvioasă.

În final, Patriarhul României a oferit în dar părintelui paroh Grigore Mazilescu o cruce de binecuvântare pentru altarul Bisericii și o Sfântă Scriptură, ediție jubiliară.

După ce credincioșii s-au împărtășit din bucuria acestor clipe sfinte a urmat o agapă pentru toți pelerinii, organizată de parohia noastră care a oferit peste opt sute de porții de mâncare tuturor celor prezenți.

Și astfel, încă odată, Sfânta noastră Cuvioasă Parascheva ne-a adunat la masa ei, de la Patriarh la cerșetor, pentru ca împreună să mulțumim Domnului.

SĂRBĂTORILE LUNII

Sfântul Apostol Toma (6 oct.)

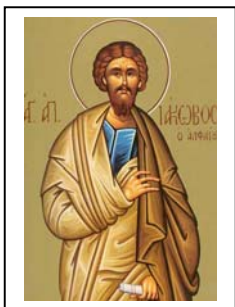
Sfântul Apostol Toma este unul din cei doisprezece Apostoli chemați direct de către Mântuitorul (Matei 10, 3). Numele său aramaic înseamnă "geamăn". În Faptele lui Toma (1.1) și în Legenda lui Abgar îl întâlnim sub numele de Iuda Toma, iar în Ioan 14, 22 Iuda,

însă nu Iscariotul. În Evanghelia după Toma, păstrată în limba coptă, întâlnim numele de "Didim Iuda Toma". În Evanghelia după Ioan avem de fapt informațiile principale despre el, fiind menționat în trei contexte precise: pe drumul către Betania, când se oferă să moară împreună cu Iisus (Ioan 11, 16); când întrerupe ultima cuvântare a Mântuitorului spunând: "Doamne, nu știm unde Te duci; și cum putem ști calea" (Ioan 14, 5) și în cele din urmă, îndoindu-se de înviere și legând acceptarea acestei minuni de atingerea rănilor de pe trupul Mântuitorului cel înviat (Ioan 20, 25-28).

După ce Mântuitorul i s-a arătat, iar el a putut să se convingă de realitatea Învierii, Toma a făcut cea mai concisă și mai extraordinară mărturisire de credință în Hristos: "Domnul meu și Dumnezeu meu" (Ioan 20, 28). Potrivit tradiției primare, menționată de Eusebiu de Cezareea, Toma a întreprins activitatea de evanghelizare a parților, iar tradiția apocrifă îl plasează ca propovăduitor al Evangheliei lui Hristos în India, unde a suferit moarte de martir. Creștinii sirieni din Malabar susțin cu tărie că se trag din Sf. Apostol Toma și că a fost martirizat la Calamina (Mylapore), lângă Madras.

Moștele Sf. Apostol Toma au fost aduse la Edessa, după unele păreri în anul 165, iar după altele în 394. Reținem ca dată plauzibilă anul 165, întrucât legăm de acest eveniment scrierea Faptelor lui Toma, care, se pare, au fost redactate la sfârșitul secolului al II-lea și începutul sec. III-lea.

În artă, Sf. Toma este reprezentat în genunchi în fața Mântuitorului și atingându-I coapsa, iar în virtutea meseriei care i-a fost atribuită, aceea de constructor, cu o riglă și un echer în mână. În evul mediu, el a fost considerat patronul arhitecților, zidarilor și al pietrarilor.

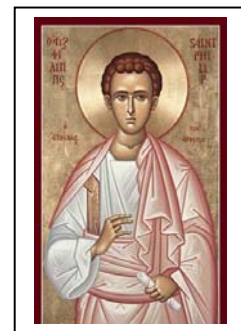
Sf Ap Iacob al lui Alfeu (9 oct.)

Sfântul Apostol Iacob era fiul lui Alfeu și fratele lui Matei, vameșul și evanghelistul. Când Domnul nostru Iisus Hristos viețuia cu trupul pe pământ și alegea pentru vrednicia apostolească pe oamenii cei fără de răutate și dreapți, ca să-i trimită la propovăduirea Evangheliei în toată lumea, atunci l-a ales pe acest Iacob și ca pe un vrednic l-a numărat în ceata apostolească. Iar Iacob a fost dintre cei doisprezece apostoli, însuși văzător și ucenic al lui Hristos, propovăduitor al Tainelor și următor pașilor Lui și împreună cu ceilalți Apostoli, primind Sfântul Duh care s-a pogorât asupra lor în limbi de foc, a mers la diferite neamuri și popoare ca să propovăduiască pe Hristos, să povățuiască și să-i aducă pe cei rătăciți la calea mântuirii.

Aprinzându-se cu râvna cea dumnezeiască, ca focul a ars spinii necredinței, a sfărâmat idolii și le-a risipit capiştile, a tămăduit multe boli, a gonit din oameni duhurile necurate și viclene și a adus Domnului nostru Iisus Hristos mulțime de popor, de la care și-a câștigat numele cel nou: sămânță dumnezeiască, căci semănând în inimile oamenilor cuvântul dumnezeiesc a sădit și a sporit dreapta credință; pentru aceasta s-a numit "sămânța dumnezeiască". Și înconjurând multe țări, a semănat sămânța cea cerească și, adunând spicele mântuirii omenești, a sfârșit alergarea sa pe urma lui Hristos, pentru că s-a făcut următor al patimilor Lui, și fiind pironit pe cruce și-a dat sufletul său lui Dumnezeu.

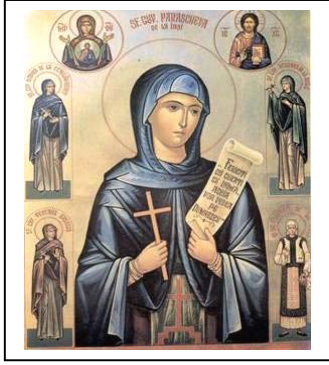
Sf. Apostol Filip (11 oct.)

Sfântul Apostol Filip era din Cezareea Palestinei. A fost căsătorit și a avut patru fete proorocețe. După cum istorisește Sf. Ap. și Ev. Luca, în capitolul 6 din Faptele Apostolilor, au fost aleși 7 diaconi pentru a prelua o parte din sarcinile apostolilor astfel încât aceștia să se poată ocupa numai cu înmulțirea cuvântului lui Dumnezeu. Astfel, „au ales pe Stefan, bărbat plin de credință și de Dub Sfânt, și pe Filip, și pe Probor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmena, și pe Nicolae, prozelit din Antiobia, pe care i-au pus înaintea apostolilor, și ei, rugându-se și-au pus mâinile peste ei.” În urma hirotoniei, a luminat Samaria și a botezat pe Simon, vrăjitorul, apoi, răpit fiind de îngeri. a aflat un famen etiopian pe care l-a convertit și l-a botezat. După aceea a fost dus de înger în cetatea Azot unde a propovăduit, luminând-o prin învățătura credinței în Hristos. Plecând în Asia, a fost hirotonit episcop de Tralia, a făcut multe minuni și a zidit o biserică. Acolo s-a mutat la Domnul împreună cu fetele sale.

Sf. Cuv. Parascheva (14 oct.)

Cuvioasa Parascheva s-a născut în Epivata, un sat din vechea Tracie. Părinții erau de neam bun, bogați și binecredincioși și au dat fiicei lor o educație aleasă, învățând-o și cuvântul Evangheliei. La vârsta de zece ani, mergând cu maica sa la biserica Preacuratei Născătoare de Dumnezeu a auzit: „Cel ce voiește a veni după Mine, să se lepede de sine și să ridice crucea sa și să urmeze Mie.” Îndată a ieșit în stradă și, gășind un sărac, i-a dat hainele sale cele strălucitoare. Părinții au bătut-o ca să nu mai facă astfel de milostenie, dar ea a continuat în ciuda oricăror vitregii. Apoi, fără știrea părinților a plecat către Constantinopol, a trecut în Calcedon și de acolo a ajuns în Iraclia din Pont, călătorind pe jos. Aici a rămas cinci ani, după care a plecat la Ierusalim unde a călcat cu pioșenie pe urmele picioarelor Mântuitorului. Călătorind mai departe, a ajuns în pustiul Iordanului unde s-a nevoit la o mănăstire de călugărițe, bând apă (și aceasta puțină), având ca așternut o rogojină și drept îmbrăcăminte o haină zdrențăroasă.

În această aspră nevoie a petrecut până la vârsta de 25 de ani când, din poruncă dumnezeiască s-a întors la casa părintească. Apoi, plecând din noi, după o oprire la Constantinopol unde a cercetat iarăși sfintele locașuri și sfinții bărbați, a ajuns în satul Calicratia unde a mai petrecut doi ani până când s-a mutat la Domnul. După un timp, alături de dânsa a fost îngropat un om păcătos, iar sfânta, nesuferind această, a apărut în vis unui sfințit bărbat cerându-i să-l ia pe acela de lângă ea. Călugărul însă a zăbovit, iar sfânta i-a apărut încă de două ori până când acesta a făcut precum i s-a spus. Și s-au descoperit poporului sfintele moaște, care au fost duse cu cucernicie în biserica Sfinților Apostoli, unde nenumărate minuni au făcut.

Moaștele Sfintei Cuv. Parascheva au fost strămutate la Târnovo, de acolo la Belgrad, apoi la Constantinopol și în sfârșit au fost aduse cu mare cinste în Moldova fiind așezate la 13 iunie 1641 în biserica Sfinții Trei Ierarhi, ridicată de domnitorul Vasile Lupu între anii 1635-1639.

Sf. Ap. și Evanghelist Luca (18 oct.)

De neam elin (grec), Sfântul Luca s-a născut în Antiohia și în tinerețe a studiat filozofia, medicina și arta; cunoștea învățătura elinească, egipteană și evreiască. Nu a cunoscut pe Hristos dar a devenit unul din 70 de apostoli

prin intermediul Sf. Ap. Pavel pe care îl însoțește în călătoriile sale. Scrie Evanghelia sa după relatările acestuia și ca urmare a cercetărilor proprii. Scrie, mai târziu, și Faptele Apostolilor.

Mai mult decât ceilalți evangheliști, Luca ne prezintă pe larg fizionomia umană a Răscumpărătorului, bunătatea lui, delicatețea față de cei săraci și părăsiți, grija față de cei care se întorc de pe căile păcatului.

El este singurul care istorisește nașterea lui Ioan Botezătorul, vizita Mariei la vara ei, Elisabeta, diferite fapte din timpul copilăriei lui Isus, fapt pentru care a fost numit biograful Maicii Domnului și al copilăriei lui Isus. Există exegeți care presupun o întâlnire personală între Sfântul Luca și Preacurata Fecioară Maria și nu exclud posibilitatea ca însăși ea să-i fi dictat imnul sublim ce l-a înălțat către Atotputernicul la întâlnirea cu mama lui Ioan Botezătorul.

Sfântul Luca a reținut câteva parabole și cuvinte ale lui Isus, pe care ceilalți evangheliști nu le amintesc; astfel, numai Luca istorisește parabola drahmei pierdute, a fiului risipitor, a vameșului și fariseului, a lui Lazăr cel sărac și bogatul nemilostiv; tot numai el a reținut cuvintele lui Isus despre femeia păcătoasă: „I se iartă păcatele ei multe, pentru că mult a iubit” (Lc 7,47); de asemenea, și cuvintele adresate femeilor în drumul spre calvar: „Fiice ale Ierusalimului, nu mă plângeți pe mine, ci pe voi înșivă și pe copiii voștri...” (Lc 23,28); tot el ne relatează rugăciunea lui Isus pe Cruce: „Tată, iartă-i, căci nu știu ce fac” (Lc 23,35), precum și promisiunea dată tâlharului: „Adevăr îți spun, astăzi vei fi cu mine în rai” (Lc 23,43). „Evanghelia după Sfântul Luca” ne ajută să cunoaștem mai bine gingășia omenească și nesfârșita iubire divină a Răscumpărătorului lumii; pentru acest motiv, Dante îl numește pe Sfântul Luca „istoricul îndurării lui Cristos”.

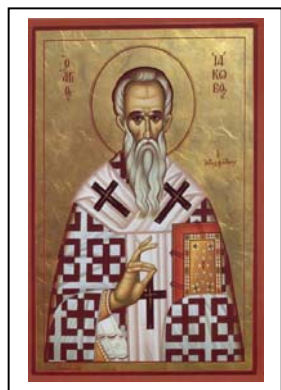
La bătrânețe merge în Libia și în Egiptul de Sus; din Egipt se reîntoarce în Grecia unde continuă să propovăduiască și să convertească cu mult zel în ciuda vârstei sale. La vârsta de 84 de ani, idolatrii înrăiți îl prind și îl torturează pentru credința în Hristos, apoi îl spânzură de un măslin în orașul Teba, în Boethia. Moaștele sale făcătoare de minuni sunt mutate la Constantinopol în timpul Împăratului Constanțiu, fiul Sfântului Constantin.

Sf. Ev. Luca a pictat trei icoane ale Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu – între care prima icoană a Maicii Domnului zisă *Povățuitoria* sau *Hodigitria*, menționată în Paraclisul Maicii Domnului - dar și icoane ale Sfinților Apostoli Petru și Pavel, el fiind considerat fondatorul iconografiei creștine.

Sf. Ap. Iacov (23 oct.)

Frate al Domnului, ca fiu al lui Iosif din prima căsătorie, a fost cel dintâi episcop la Ierusalim, hirotonit chiar de Iisus, și a scris prima dată dumnezeiasca Liturghie învățată de la Hristos. „Din tinerețele sale iubind viața aspră, niciodată nu a mâncat bucate sau untdelemn, ci numai pâine singură, așisderea nici vin sau altă băutură bețivă nu a gustat decât numai apă” „Învățând și întorcând spre

Domnul pe mulți iudei și elini, a pornit pe iudei asupra-și cu urgie, care l-au aruncat jos de pe aripa templului și fiind încă viu l-au omorât cu un lemn.”

Sf. M Mc Dimitrie Izvorătorul de mir (26 oct.)

S-a născut în cetatea Solun (Tesalonic) din părinți de bun neam și drept-credincioși. Tatăl lui era voevod în cetatea Solunului, crezând în taină în domnul nostru Iisus Cristos și slujind lui. Dimitrie a cunoscut adevărul din cuvintele părinților săi, dar mai ales din darul lui Dumnezeu ce începuse a lucra într-însul...la douăzeci și șase ale lunii octombrie au intrat ostașii în

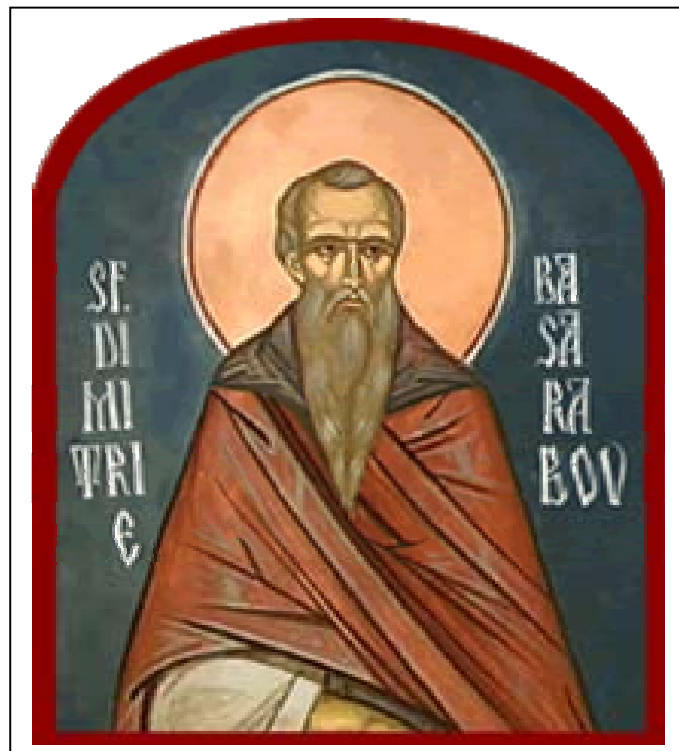
temniță și, aflând pe sfântul Dimitrie stând la rugăciune, l-au împuns pe el cu sulițele, și întâia suliță cu care l-au împuns a fost în coasta dreaptă, în locul în care au împuns și pe Hristos pe cruce... A fost diacon al mănăstirii din Sirmium, astăzi Sremska Mitrovița și tot aici a fost martirizat la anul 300, în timpul persecuției împăratului Dioclețian.

Sf. Dimitrie cel Nou de la București (Basarabov) (27 oct.)

S-a născut pe vremea împăraților Petru și Ioniță Asan (sec. XII – XIII) în satul Basarabov de pe valea râului Lomul din Bulgaria. După moartea timpurie a părinților săi, pentru a-și întreține frații mai mici, Dimitrie devine văcarul satului. Deși fără școală, dovedește o

inteligență scilicet și o sensibilitate deosebită. Pentru că într-o zi a călcat din neatenție peste puii dintr-un cuib, omorându-i, și-a pedepsit piciorul vinovat umblând desculț trei ani. După ce frații săi au crescut, Dimitrie devine călugăr la o mănăstire din apropierea satului unde își petrece tot restul vieții în priveghere, rugăciune și post, întâi în mănăstire, apoi într-o peșteră din peretele abrupt al Lomului. A murit într-o zi de toamnă, după ce s-a rugat pentru ultima oară și s-a așezat între două pietre în peștera a cărei intrare a fost acoperită de o cădere de stâncă. Mai târziu, surpându-se malul ca urmare a apelor mari trupul sfântului, așezat între cele două pietre a ajuns în râu. Acolo au fost găsite neputrezite moaștele, peste alți ani, în urma altei inundații. Duse în biserica satului ele au început imediat să facă minuni și auzind de ele, domnul ării Românești a trimis preoți, boieri ca să le cumpere și să le aducă în țară dar boii înjugați la carul care transporta racla nu au vrut să tragă. De-abia în 1774, după războiul rusoturc, generalul rus Saltikov care luase moaștele pentru a le duce în Rusia, acceptă, rugat de un apropiat, Hagi Dimitrie și de mitropolitul Munteniei, Grigorie, să le dea românilor.

În 1955, la propunerea Patriarhului Justinian Marina, cultul Cuviosului Dimitrie cel Nou, considerat deja „patronul spiritual al Bucureștiului” este generalizat în România. În ultimii anii ai comunismului, autoritățile au eșuat atât în încercarea de a muta centrul patriarhal în alt loc, cât și de a interzice pelerinajul la Sfântul Dimitrie a sutelor de mii de credincioși.

ISTORIA ROMÂNIEI PRIN SFINȚII SĂI

Sf. Cuv. Iosif și Chiriac de la Bisericani (2 oct.)

Ieroschimonahul Iosif Sihastrul era cu metania din Mănăstirea Bistrița. Apoi, ducându-se la Mormântul Domnului, s-a făcut pustnic vestit în pustiul Iordanului, încât numele lui se făcuse cunoscut în tot ținutul Iudeii. Auzind călugării din partea locului, s-au adunat în jurul său 17 sihaștri, dintre care 15 români și doi greci. Și era Cuviosul Iosif duhovnic al sihaștrilor și dascăl al pustnicilor. Nevoința lor era neîncetată rugăciune, iar adăpostul lor îl formau peșterile de pe malul Iordanului.

Odată, năvălind arabii în Țara Sfântă, Cuviosul Iosif și-a luat ucenicii și a venit în Moldova, la Mănăstirea Bistrița. Dar n-a stat mult aici, căci, iubind liniștea, s-a retras într-un munte înalt din apropiere, numit de atunci "Muntele lui Iosif", iar mai târziu, "Muntele Bisericanilor". Aici toți se nevoiau în peșteri de piatră și în bordeie de lemn și pământ, iar slujba o făceau într-o peșteră mare, ale cărei urme se cunosc până astăzi. Și atât de mult a sporit Cuviosul Iosif, încât se făcuse făcător de minuni.

Văzând că se înmulțesc ucenicii lui pe munte, a înălțat o mică biserică din lemn cu hramul Buna-Vestire, a făcut chilii de jur-împrejur și a adunat aici o parte din călugări. Schitul acesta s-a numit multă vreme "Schitul lui Iosif" și era una din cele mai vestite sihăstrie din Moldova. Cuviosul Iosif a așezat cu legământ în schitul său rânduiala neadormită de slujbă, numită "achimita", după modelul Mănăstirii Studion din Constantinopol. Astfel, a împărțit pe călugări în trei cete, și fiecare ceată slăvea pe Dumnezeu în biserică câte opt ore. Iar rânduiala obștii Cuviosului Iosif era aceasta: neîncetata rugăciune în biserică și la chilii, cântarea psalmilor lui David, postul, desăvârșita ascultare și dragostea între frați. Schitul lui Iosif era singura așezare mănăstirească cu rânduială achimita din țara noastră. Pentru o nevoința ca aceasta, Cuviosul Iosif a fost cinstit de credincioși ca sfânt încă din viață, fiind pomenit în partea locului până în zilele noastre.

Mai târziu, Schitul lui Iosif s-a numit de credincioși "Schitul Bisericanilor", adică al "evlavioșilor", pentru că monahii se rugau neîncetat cu post și lacrimi și mulți se vindeau de boli cu binecuvântarea cuviosului. Deci, mult nevoindu-se Sfântul Iosif și ajungând la măsura parinților de demult, și-a dat sufletul cu pace în mâinile Domnului și a fost numărat în ceata sfinților.

(Sursa: CREȘTINORTODOX.ro)

Preacuviosul Parintele nostru Chiriac de la Bisericani este numărat printre cei mai mari asceți și cuvioși ai Bisericii Ortodoxe Române. El s-a nevoit la începutul secolului XVII în obștea Mănăstirii Bisericani, care număra pe atunci peste 100 de călugări. Apoi, aprinzându-se de dumnezeiescul dor, s-a retras la pustie într-o peștera din Muntele lui Simon și acolo s-a nevoit singur în cea mai aspră osteneală zeci de ani. Iar nevoința lui era aceasta: vara și iarna petrecea pe munte cu trupul gol, în rugăciune curată, slavind neîncetat pe Dumnezeu și biruind desăvârșit, cu darul lui Hristos, neputințele firii și ispitele diavolului.

Pe acest mare sihastru și purtător de Dumnezeu l-a cunoscut încă din viață mitropolitul Dosoftei, care, mai târziu, i-a sărutat și sfintele moaște, precum însuși scrie: "Apucat-am în zilele noastre părinți înalți la bunătăți și podvig (nevoință) și plecați la smerenie adâncă: pe părintele Chiriac de Bisericani, gol (petrecând) și ticăloșit în munte 60 de ani..."

Despre acest sfânt se scriu următoarele în Patericul sfinților din Moldo-Romania: "În anul 1660, Preacuviosul Părintele nostru Chiriac, din tânără vârstă îmbrățișând viața monahicească în Sfânta Mănăstire Bisericani și sporind întru adâncă smerenie și întru îndelungă răbdare și iubind sărăcia lui Hristos de bunăvoie, s-au îndepărtat cu totul de petrecerea cea împreună cu oamenii și s-au sălășluit prin munți și prin stâncile cele înfricoșate de pe lângă râul Bistrița și acolo, cu trupul gol, s-au nevoit în singurătate, în ger și în arderea soarelui, șasezeci de ani până la sfârșitul său... și se serbează la 31 decembrie".

Sfântul Chiriac de la Bisericani a ajuns cu nevoința pe marii sihaștri din pustiul Egiptului și în special pe Cuviosul Onufrie, a cărui petrecere s-a ostenit s-o urmeze. Trupul sau gol a fost împodobit de Dumnezeu cu peri de sus până jos și umbrit de darul Duhului Sfânt, încât nici frigul, nici foamea, nici diavoli nu-l vătămau. El este unul din cei mai mari sihaștri din Carpați, care aduce la noi o asemenea îngerească nevoință: trăirea în desăvârșită lepădare de sine, în golătate și în neîncetată rugăciune.

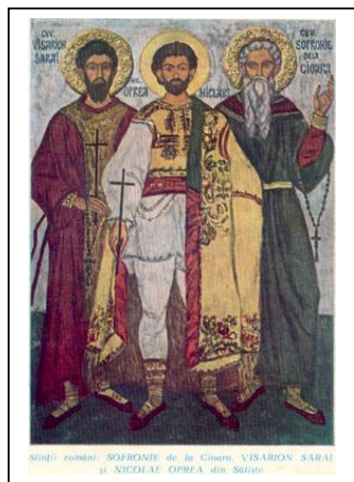
Ajungând la măsura desăvârșirii, Cuviosul Chiriac Sihastrul și-a dat sufletul său în brațele lui Hristos și a fost numărat în ceata sfinților români, fiind canonizat de popor. Moaștele lui au fost așezate în peștera în care a trăit, ce se păstrează până astăzi și în care s-a făcut mai târziu un mic paraclis pictat în cinstea lui. Apoi, din cauza deselor tulburări din țară, credincioșii au împărțit moaștele între ei.

(Sursa: CREȘTINORTODOX.ro)

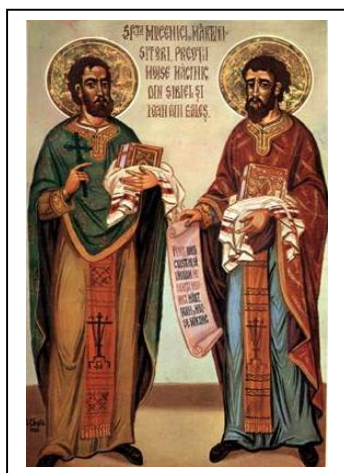
Cuvioșii Mărturisitori Visarion, Sofronie și Sf. Mucenic Oprea; Sf. Preoți Mărturisitori Ioan din Galeș și Moisie Măcinic din Sibiel (21 oct.)

La 1688, când Imperiul Austriac ocupa Transilvania, erau recunoscute doar trei națiuni (unguri, sași și secui) și patru religii „receptate”: catolică, luterană, calvină și unitariană. Pentru a-și consolida puterea, curtea imperială austriacă, catolică,

a început să acționeze pentru atragerea românilor tolerați către catolicism promițându-le recunoașterea unor drepturi egale cu ale celorlalți. Campania, începută la 1698 cu făgăduieli și un „manifest de unire” falsificat, degenerază repede, în fața rezistenței românilor, în impunerea cu forța a uniației. După 1760, trupele generalului Bukow au luat ortodocșilor peste cinci sute de biserici, au silit comunitățile ortodoxe să construiască biserici pentru uniți, au forțat sate întregi să declare că acceptă unirea cu Roma și au distrus cu tunurile și prin incendiere aproape toate mănăstirile și schiturile ortodoxe din Transilvania, de multe ori cu tot cu călugări în ele. Mulți români au fost omorâți, închiși, alungați, bătuți doar pentru faptul că se împotriveau uniației. Printre aceștia: **Visarion**, român din Bosnia, hirotonit preot la Muntele Athos. A dus, prin predici, în 1744, o contracampanie extrem de eficientă; **Sofronie de la Cioara**, călugăr, care între 1759 și 1761 a reușit o

veritabilă răscoală populară împotriva uniației și pentru drepturi; țăranul **Oprea** care a făcut parte, în 1752, împreună cu **preotul Moisie Măcinic** din delegația care a adus la cunoștința Mariei Tereza revendicările cu caracter confesional ale românilor ortodocși din Transilvania; **preotul Ioan din Galeș** arestat în 1756. Toți au murit în închisoarea fortăreață Kuffstein din M-ții Tirolului.

Sf Ier. Iachint, Mitropolitul Țării Românești (28 oct.)

Ultimul mitropolit al Vicinei și cel dintâi păstor al Bisericii lui Hristos din Dobrogea și Țara Românească, reunită sub conducerea unui singur voievod, este arhiepiscopul Iachint. El a păstorit doar câțiva ani la Vicina, iar în anul 1359 și-a mutat scaunul la Curtea de Argeș, la cererea marelui voievod Alexandru I Basarab, întemeietorul Țării Românești, care dorea sa aibă un sediu mitropolitan în țara sa. Mitropolitul Iachint devine astfel pșstor duhovnicesc al tuturor românilor din Dobrogea și Țara Românească. El sfințește biserici, hirotonea preoți, împărțea binecuvântare poporului atât de credincios al "vlahilor" și era sftenic apropiat al marelui domn.

Astfel, Eparhia Vicina dispăre și ia ființă o nouă mitropolie românească, cunoscută sub numele de "Mitropolia Ungrovlahiei", dependentă de Patriarhia Ecumenică de Constantinopol, condusă pe atunci de patriarhul Calist I.

Ca păstor și părinte sufletesc al tuturor românilor dintre Dunăre și Carpați, mitropolitul Iachint a avut grijă să hirotonească preoți pentru toate satele, să zidească biserici la orașe și sate, să întemeieze noi așezări mănăstirești și să țină în strânsă legătură duhovnicească Biserica Țării Românești cu Patriarhia de Constantinopol. Iar ca "exarh al plaiurilor", mitropolitul Iachint purta grijă și de credincioșii ortodocși din părțile vecine, îndeosebi din Transilvania, cărora le trimitea preoți și călugări misionari.

Acest ierarh, ajutat de domnul țării, Vladislav I (1364-1377), a încurajat și susținut mult monahismul românesc, al cărui început se urca până în secolul al IV-lea, prin centrul monahal pustnicesc din Muntii Buzăului. El a adus în țară pe Sfântul Nicodim de la Tismana, care venea din Muntele Athos, pentru a organiza câteva mănăstiri-lavre după model atonit. El a trimis numeroși călugări "vlahi" la Mănăstirea Cutlumus-Athos, unde au ajuns călugări vestiți. Iar în țara a organizat mai multe mănăstiri la Tismana, Curtea de Argeș, Câmpulung-Muscel, Cozia, Snagov, Targoviște, Bolintinul din Deal și din Vale, Tanganu, Cotmeana și altele. După o păstorire atât de rodnică, s-a săvârșit cu pace în anul 1372. (Sursa: CREȘTINORTODOX.ro)

DUMINICILE DE DUPĂ RUSALII

Duminica a 19-a – Iubirea vrăjmașilor

Degetul lui Dumnezeu

Omenirea își vede liniștită de ale ei. Dumnezeu încă o mai îngăduie, printre altele, doar de el știute, și pentru că în fiecare clipă, undeva, un sfânt se roagă cu smerenie și iubire pentru ea. Ar fi cruțat Domnul și Sodoma, dacă ar mai fi găsit în ea măcar zece drepti. Așadar smerenia, iubirea, rugăciunea stau la temelia lumii, iar mândria, invidia, ura și materialismul măresc fragilitatea ei.

Știind toate acestea, este de mirare că societatea modernă cultivă taman temeiurile distrugerii. Încă din copilărie mândria, spiritul de posesiune și competiția neconstructivă sunt stimulate, sub nevinovatul aspect al jucăriilor pe care se iscă adevărate bătălii, gemeni ai războaielor de mai târziu.

Responsabilitatea este a părinților care deseori zic „*lasă că îți luăm noi ceva mai grozav ca al lui.*” Așa copilul învață că, dacă merită ceva mai mult decât altul înseamnă că *el* este de fapt mai ceva decât prietenul lui. Concurența de acest soi, și mai apoi invidia și dușmănia se nasc din mai nimic, precum focul, dar sunt tot atât de pârjolitoare. Tendința de dominare, nedomolită la vreme de către părinți, devine cu timpul criteriul de selecție al prietenilor, cei care se supun, îi admiră, sau îi iubesc, și al vrăjmașilor, cei care nu se supun.

Dar creștinește nu este așa, după cuvântul Domnului „*și dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată puteți avea? Căci și păcătoșii iubesc pe cei ce îi iubesc pe ei.*”

Mai mult, dacă mândria și vrăjmașia nu sunt convertite la vreme în mulțumire adusă Domnului pentru ceea ce are omul mai bun, în smerenie și bucurie pentru binele aproapelui, se ajunge ca un dicton precum „*Să moară și capra vecinului*”, să devină emblematic pentru modul în care membrii unei societăți se raportează între ei. În această variantă, nu numai că există invidia, dar este și distructivă: dacă unii nu au, să piardă și cei care au. Varianta constructivă dar orgolioasă ar fi: să facă și ei cum au făcut ceilalți, că doar nu sunt mai proști ca ei, în mintea primilor fiind de fapt reciproca.

În sensul împlinirii poruncii iubirii, raportarea la situația mai bună, materială sau spirituală a aproapelui, trebuie făcută cu admirație față de ce a făcut acela, dând slavă lui Dumnezeu că l-a luminat să facă așa. Mulțumind aproapelui pentru idee, ea poate fi împărtășită și altora, pentru ca și ei să se folosească.

Firescul, pentru creștin, nu este numai să nu facă, să nu dorească sau să nu gândească răul aproapelui, după cuvântul „*ceea ce urăști tu însuși, nimănui să nu faci*”, ci mai mult, să vină în întâmpinarea lui cum spune Domnul: „*precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi asemenea.*”

Cine este vrăjmașit să nu se mire, căci poate el a dușmănit mai întâi. Iar dacă vrea să fie iubit să iubească pe toți, și pe vrăjmași, în limita în care aceștia nu-l despart de Dumnezeu, ca să se înmulțească iubirea, așa cum a poruncit Domnul „*Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc.*”

Vrăjmașii trebuie iubiți mai întâi pentru porunca Domnului, apoi pentru că numai așa omul își poate curăți inima de orice rău, de orice împotrivire, invidie sau ură, și nu în ultimul rând, pentru că nu pot oamenii să știe judecățile lui Dumnezeu și modul în care lucrează spre mântuirea fiecăruia, lăsând vremuri de ispitire și lămurire pentru fiecare. Dacă cineva se găsește că urăște tocmai pe cel prin care degetul lui Dumnezeu îi arată calea către bine, mustându-l?

Da, dușmanul poate fi degetul lui Dumnezeu care arată mai bine păcatele celui pe care îl vrăjmașește, punându-le în fața lui și poate și a lumii. De aceea fiecare să se folosească de această dureroasă portretizare a propriei persoane și să se îndrepte pe sine, mulțumind lui Dumnezeu pentru așa ajutor, căci este un mare har ca cineva să-și poată vedea păcatele. Văzându-le, va înțelege că adevărații dușmani sunt chiar în sine, și va duce lupta cea bună împotriva lor, căci singura ură admisibilă este cea împotriva păcatelor.

Duminica a 20-a – Despre mila lui Dumnezeu

Nu mai plângeți!

Unii oameni consideră că moartea, singurul eveniment absolut sigur din viața lor, reprezintă punctul final al existenței lor trupești și sufletești, după cuvântul „*pământ ești și în pământ vei merge*”, gândind prea puține despre ceea ce îi urmează. Foarte mulți cred că nu va urma nimic, alții preferă varianta existenței sufletului care, după moartea actuală, va mai suferi diverse reîncarnări și morți succesive, iar alții, după învățătura, sfinteii noastre Biserici, cred în viața veșnică și se străduiesc să o dobândească. Pentru aceștia din urmă, existența actuală este doar o etapă, o școală și o încercare în vederea (cont. pag. 10)

dobândirii adevăratei vieți în împărăția lui Dumnezeu, în care se intră prin moarte.

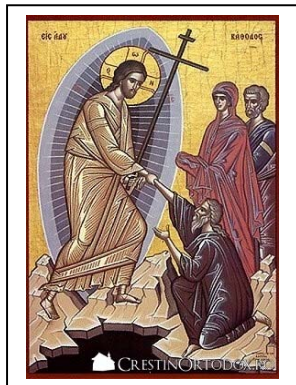
După aceste moduri diferite de a privi moartea există tot atâtea variante de raportare la ea. Cei care cred că acum și aici este totul și că ceea ce sunt ei se pierde complet prin moarte, deznădăjduiesc și nu își propun, în perspectiva unei judecăți ulterioare a sufletului, vreun anumit fel de comportament. În fața morții celor dragi, ei suferă nemăsurat și nici o mângâiere nu este posibilă, câtă vreme aceia sunt iremediabil pierduți și nu mai există speranța unei reîntâlniri.

Alții, nădăjduind căldicel, sunt cei care se mângâie cu ideea că în viața următoare vor ispăși cele rele de acum și vor dobândi bunătațile ce le răsplătesc faptele bune din această viață, aplicând, prin legea karmei orientale, un fel de lege a talionului la scară universală. Astfel, Dumnezeu, în modul în care îl înțeleg ei, nu are dreptul să fie și milostiv, ci exclusiv drept, fiind obligat să aplice legea (prea) matematic (știm noi cine este cel mai tare în socoteli și răboaje). Lacrimile smulse de moartea rudelor și a prietenilor sunt alinate doar de ideea că aceștia vor reveni cumva pe pământ, deși nu există garanția că între atâtea reîncarnări se vor mai reîntâlni, iar ideea că un șir de alte vieți și alte suferințe se prefigurează la orizont nu este prea fericită.

Pentru toți aceștia, ca și pentru toți cei ce încă nu au auzit sau nu au crezut vestea cea bună despre învierea morților adusă și dovedită de Hristos în însuși Trupul Său, este potrivit mesajul dat de Mântuitorul nemăngâiatei văduve din Nain. Acesteia îi murise unicul copil, scufundând-o în cea mai neagră deznădejde și adâncă durere și, „văzând-o pe ea Domnul, I s-a făcut milă de ea și i-a zis: nu mai plânge.”

Slavă Domnului pentru mila Sa cea mare, prin care, iubind faptele mâinilor Sale, le-a șters lacrimile și a prefăcut durerea în bucurie, prin sfântă învierea Sa. Temelie a nădejzii învierii de obște, învierea Domnului a șters lacrimile din ochii tuturor, după cuvântul îngerului către mironosițele aflate la mormânt, așa cum se află el în slujba Utreniei „Vremea tânguirii a încetat. Nu mai plângeți și apostolilor spuneți învierea”

Da, după mărturia Domnului și a apostolilor, a sfinților și a tuturor creștinilor adevărați ce le-au urmat, cei ce cred în înviere vor lua cu ei iubirea, se vor reîntâlni cu cei

iubiți în împărăția lui Dumnezeu. „Nu mai plângeți”, ci bucuria să fie în inimile tuturor, moartea este doar un prag către viața fericită. Stă dovadă sinaxarul. Întreg anul bisericesc prăznuim datele de naștere ale sfinților întru Domnul, căci ce altceva sunt zilele adormirii lor?

Acolo, în calendarul bisericesc vedem că moartea este prilej de bucurie sfântă care, după ce lacrimile firești oricărei despărțiri au trecut, aduce în suflete pacea. Iar dacă lacrimile nu încetează din pricina gândului la propriile păcate și la ce va fi la Judecată, nădejdea că pentru așa adâncă pocăință, dacă ea există, Domnul va face milă, poate aduce iarăși pacea în suflete.

„Nu mai plângeți?” ci „Bucurați-vă”, căci Cel ce a înviat pe fiul văduvei din Nain, în marea Lui milostivire, pe toți cei ce duc lupta cea bună îi va învia. „Moartea a fost înghițată de biruință. Unde îți este, moarte, biruința ta? Unde îți este, moarte, boldul tău? Și boldul morții este păcatul, iar puterea păcatului este legea. Dar să dăm mulțumire lui Dumnezeu, care ne-a dat biruința prin Domnul nostru Iisus Hristos!”

Păcatul trebuie plâns, căci el desparte de Viață și nu moartea. Iar pentru păcatul spovedit și acoperit cu roade de pocăință, există mila Domnului, Cel ce „nu vrea moartea păcătosului ci să se întoarcă și să fie viu.”

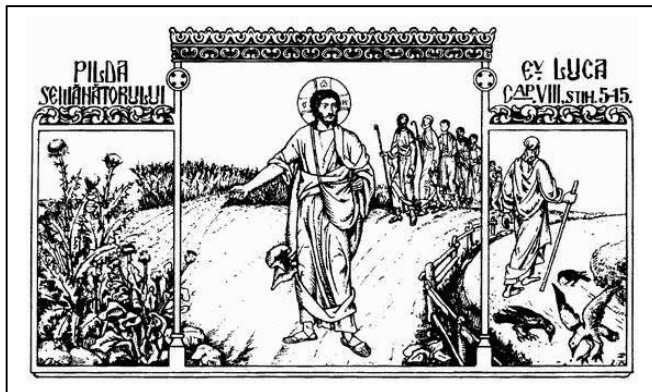
Duminica a 21-a – Despre semănătorii cuvântului lui Dumnezeu

Vorbe mari și pământuri-oameni

Multe vorbe mari se poartă prin lume astăzi dar puțini sunt cei care trăiesc la înălțimea lor. Se aude peste tot de credință, cinste, democrație, anticorupție, pace, bunăstare, dar în multe colțuri ale lumii, la fel ca și la noi, cuvintele acestea bune nu au nici un efect. Se prea poate ca pricina nerodirii lor să fie aceeași cu cea a nerodirii cuvântului lui Dumnezeu, care este deasupra tuturor cuvintelor.

În parabola semănătorului, tâlcuită de însuși Hristos în Evangheliile, se arată clar cauza: sămânța era bună dar a căzut lângă drum, sau pe piatră, sau între spini. Singură sămânța căzută în pământ bun a adus rod. Iată că pământul este pricina rodirii sau nerodirii. Cine poate spune că vina nerodirii stă în semănător sau în sămânță?

(Sursa foto: ioandelachiestii.blogspot.com)

Despre semănător, Mântuitorul nu spune nimic în tâlcuirea Sa. Sigur că primul semănător al cuvântului lui Dumnezeu a fost El însuși. Dar după înălțarea lui Hristos, cuvântul lui Dumnezeu a fost mai departe semănat de apostoli și de cler. Cineva ar putea judeca pe semănătorii de astăzi, însă fără temeii, câtă vreme sămânța este bună și nu neghină. Credinciosul nu la păcatele personale ale preotului trebuie să se uite, fiindcă nimeni nu este fără de păcat, ci în primul rând la cuvântul Evangheliei pe care acesta îl spune. Tot astfel, oarecine nu trebuie să se împiedice de faptul că oamenii care folosesc cuvinte mari nu sunt la înălțimea lor. Așa cum sămânța este bună în sine, cuvântul lui Dumnezeu este bun și toate cuvintele mari de mai sus au adevărul, bunul și valorosul lor înțeles care trebuie să rodească. Iată că, dacă sămânța este bună, pricina nerodirii stă în felul pământului.

Despre pământurile-oameni în care nu rodește cuvântul, Hristos a spus că sunt fie lipsiți de luare aminte, care pot fi smintiți de diavolul, „*ca să nu cumva crezând, să se mântuiască*”, fie leneși, care „*cred până la o vreme, iar la vreme de încercare se leapădă*”, sau, în fine, cei amăgiți, care „*umblând cu grijile și cu bogăția și cu plăcerile vieții, se înăbușă și nu rodes*”.

Tot astfel sunt și cei care nu dau importanța cuvenită cuvintelor mari pe care le aud, luându-se după cei ce le consideră vorbe goale, ca nu cumva, înțelegându-le în întreaga lor semnificație, să trăiască conform lor, cu credință, cinstit, în pace. Sau cei care le evaluează corect dar consideră că este prea greu să trăiești la înălțimea lor, alegând calea mai ușoară a necredinței, căci li se par grele cerințele acesteia, a necinstei, fiindcă vor să mânănce fără să lucreze și a vrăjbei, pentru că sunt mândri și nu vor să lase de la ei ca să fie pace. În fine, din ultima categorie fac parte cei care nefind leneși ar putea trăi conform acestor cuvinte, dar din egoism sau lăcomie își propun alte țeluri, legate de satisfacția personală, pentru care se luptă cu ardoarea cuvenită unor scopuri mai înalte.

Duminica a 23-a – Vindecarea demonizatului

Fudulia și capra

Smerenia este o cale către iubire și cunoaștere, iar mândria către vrăjmășie și prostie. Cine, mândru fiind, ar mai putea iubi, din moment ce el este buricul pământului și toți ceilalți sunt vrednici de dispreț? Ce sau cine i-ar mai rămâne de iubit? Dumnezeu? Puțin probabil, căci cum poate cineva iubi pe Dumnezeu, pe Care nu-l vede, dacă pe aproapele său, pe care îl vede, îl disprețuiește sau îl învidiază? Și apoi, cine, crezându-se mai deștept decât toți ceilalți, poate admite că mai are ceva de învățat de la ei? Iată că, pentru oamenii care cred că știu totul și, în consecință, nu este cazul să mai învețe nimic, a apărut și

vorba că „*nimeni nu e prost destul dacă nu e și fudul*”. Fudulia adâncește prostia prin respingerea cu aroganță a oricărei posibilități de a-și mai îmbogăți cunoștințele și a se înțelepți.

Numai punându-se pe sine mai prejos decât toți ceilalți omul poate înțelege că de la fiecare are ceva bun de învățat, ceva ce el nu știe. Numai luptându-se să dobândească smerenia și primind, prin harul lui Dumnezeu, puterea de a lucra această virtute, el înțelege și trăiește în adâncul său sentimentul că fiecare merită să fie iubit pentru că, după chipul lui Dumnezeu fiind, fiecare are ceva bun ce merită toată admirația.

Smerenia se dobândește prin unirea cu Hristos, Cel „*blând și smerit cu inima*”, Cel care s-a smerit pe Sine „*până la moarte și încă moarte pe cruce*”, prin rugăciune, ca dar al lui Dumnezeu și, în același timp, prin luptă cu sine. Pentru ca această virtute să înflorească, nici un efort nu trebuie precupețit, căci a fi smerit înseamnă a te dezice de diavol, de cel ce din mândrie a căzut și a fost umilit de Dumnezeu prin prăvălirea în adâncul iadului.

Smerenia este cerută de Dumnezeu și pentru că este o condiție a ascultării: omul ascultă de bună voie numai de cel ce i se pare superior lui.

Dar mai mult, smerenia este o condiție a fericirii căci „*fericiți sunt cei săraci cu dubul, că a lor este împărăția Cerurilor*”. Și într-adevăr, încă de aici, de pe pământ, cei cu adevărat smeriți sunt fericiți, căci, spre deosebire de cei mândri căroră binele aproapei le stârnește de cele mai multe ori invidia, ei se bucură de binele fiecăruia și doresc tuturor să aibă parte de toate bunătățile trupești și sufletești.

Dumnezeu, în marea Lui milostivire față de oameni, dă celor mândri doctoria potrivită pentru a-i vindeca de această meteahnă, îngăduind ca aceștia să sufere căderi și umilințe, pentru smerirea lor. Toate situațiile acestea, care rușinează pe cei mândri, trebuie primite cu recunoștință și folosite spre dobândirea smereniei și nicidecum nu trebuie întâmpinate cu împotrivire și răutate, așa cum din păcate se întâmplă deseori la noi, după cum întărește zicala românească „*să crape și capra vecinului*”.

Smerenia poate fi adevărată sau falsă. Cea falsă, de ochii lumii, este de fapt cea mai perfidă formă de mândrie, anume mândria de se arăta pe sine smerit sau de a se ponegri pe sine așteptând laudele celorlalți. Smerenia adevărată, în schimb, fuge de orice laudă și este cea care-l determină pe om să pună tot ceea ce a făcut bun în viață pe seama ajutorului primit de la Dumnezeu și tot ceea ce a făcut rău pe seama sa. Ea aduce astfel o autentică cunoaștere de sine, un har deosebit care dă vederea propriilor limite, a propriei nimicnicii, devenind prin aceasta temei al adorării lui Dumnezeu.

DE VORBĂ CU:

Sf. Ioan Gură de Aur

De ce au apărut Sfintele Scripturi

Ar fi trebuit să n-avem nevoie de ajutorul Sfintelor Scripturi, ci să avem o viață atât de curată încât harul Duhului să fi ținut locul Scripturilor în sufletele noastre. Și după cum Sfintele Scripturi sunt scrise cu cerneală, tot așa ar fi trebuit ca și inimile noastre să fi fost scrise cu Duhul cel Sfânt.

Dar pentru că am îndepărtat harul acesta, haide să pornim pe o nouă cale, ca să-l dobândim iarăși. Prima cale era negreșit mai bună; și Dumnezeu a arătat aceasta și prin spusele Sale, și prin faptele Sale.

Dumnezeu n-a vorbit prin scrieri cu Noe, cu Avraam și cu urmașii lui, cu Iov și cu Moise, ci a vorbit cu ei față către față, pentru că a găsit curat sufletul lor. Când însă întregul popor a căzut în păcate grele, atunci da, atunci a fost nevoie de scrieri, de table, de însemnarea în scris a tuturor faptelor și cuvintelor lui Dumnezeu. Și vei vedea că acest lucru nu s-a petrecut numai pe vremea sfinților din Vechiul Testament, ci și pe vremea sfinților din Noul Testament. Dumnezeu n-a dat ceva scris apostolilor, ci în loc de scrieri le-a făgăduit că le va da harul Duhului, zicând: „*Acela vă va aduce aminte de toate*”.

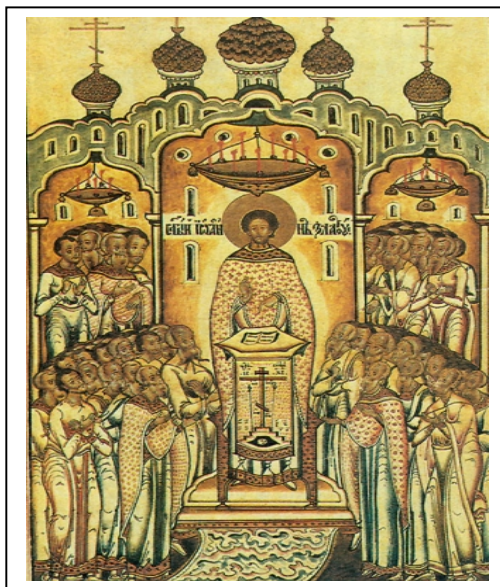
Și ca să cunoști că era mai bună această cale, ascultă ce spune Dumnezeu prin profetul Ieremia: „*Și voi face cu voi testament nou, dând legile Mele în mintea lor și le voi scrie pe inimi și toți vor fi învățați de Dumnezeu*”. Pavel, de asemenea, arătând superioritatea acestei căi, spunea că a primit legea „*nu pe table din piatră, ci pe tablele din carne ale inimii*”. Cu vremea însă, oamenii s-au abătut de la drumul drept; unii din pricina învățăturilor greșite, iar alții din pricina vieții și a purtărilor lor; de aceea a fost nevoie să fie însemnate iarăși în scris faptele și cuvintele lui Dumnezeu. Gândește-te cât de rău am ajuns! Noi, care eram datori să viețuim atât de curat, încât să nu mai fi avut nevoie de Sfintele Scripturi, ci în loc de hârtie să fi dat Duhului inimile noastre spre a scrie pe ele, am pierdut cinstea aceasta și am ajuns să avem nevoie de scrieri. Și, cu toate acestea, nici de acest al doilea leac, de Sfintele Scripturi, nu ne-am folosit cum trebuie. Noi suntem de vină că am avut nevoie de Sfintele Scripturi și că n-am atras asupra inimilor noastre harul Duhului. Gândește-te acum, ce mare vină avem că nu voim să

dobândim harul Duhului, nici după ce am primit ajutorul Sfintelor Scripturi, ba, dimpotrivă, disprețuim Scripturile, socotindu-le zadarnice și fără rost! Prin aceasta ne atragem mai mare osândă. Dar, ca să nu se întâmple asta, să citim cu toată atenția cele scrise în scripturi și să cunoaștem cum a fost dată Legea Veche și cum a fost dat Noul Testament.

Legea Veche a fost dată după pieirea egiptenilor în Marea Roșie, a fost dată în pustie, în Muntele Sinai; s-a dat când fum și foc se urca din Munte, când răsuna trâmbița, când tuna și fulgera și când Moisi a intrat în ceață.

Noul Testament nu s-a dat așa. Nu s-a dat nici în pustie, nici în munte; nu era nici fum, nici întuneric; nici ceață, nici furtună. Noul Testament a fost dat când s-a început ziua; a fost dat în casă, când toți apostolii stăteau la un loc; toate s-au făcut în liniște și potolit. Într-adevăr,

iudeii de pe timpul lui Moisi, pentru că erau mai puțin pricepuți și greu de stăpânit, aveau nevoie de închipuiri trupești, cum au fost de pildă: pustia, muntele, fumul, sunetul de trâmbiță și altele asemenea acestora. Apostolii însă pentru că erau mai pătrunzători la minte și ascultători, pentru că depășiseră cele trupești, nu aveau nevoie de nici unele dintre acestea. Dacă s-a făcut zgomot și peste ei, apoi zgomotul acela nu s-a făcut pentru apostoli, ci pentru iudeii care se găseau în preajma casei; tot pentru ei s-au arătat și limbile de foc. Dacă iudeii au spus că

apostolii sunt plini de must chiar după ce au auzit zgomotul și au văzut limbile, apoi cu mult mai mult ar fi spus aceasta dacă n-ar fi auzit și văzut nimic. În Legea cea Veche, Dumnezeu s-a pogorât după ce Moise s-a suit în munte; în Noul Testament însă, Duhul Sfânt Se pogoră după ce firea noastră s-a urcat la cer, sau, mai bine spus, la tronul cel împărătesc. Dacă Duhul ar fi fost mai mic acum, faptele Duhului n-ar fi fost mai mari și mai minunate decât cele din Legea veche. Plăcile pe care au fost scrise acum cuvintele Duhului au fost cu mult mai bune, iar faptele mai minunate. Apostolii nu se coborau din munte, purtând, ca Moisi, în mâini table de piatră, ci purtând în sufletul lor Duhul cel Sfânt; erau o vistierie și un izvor de învățături, de harisme și de toate bunătățile; prin harul Duhului erau, pretutindeni pe unde mergeau, cărți și legi însuflețite. Așa au atras la credință pe cele trei mii de suflete, așa pe cele cinci mii, așa popoarele lumii, pentru că prin limba lor vorbea Dumnezeu cu toți cei ce se apropiau de ei.

(Omilia la Matei, Omilia I)

O ISTORIE A ORTODOXIEI ROMÂNEȘTI

Bazilica paleocreștină (II)

Silvia PĂUN

Trebuie deopotrivă revelate și importante complexe monahale rupestre, cum este cel de la Basarabi (Murfatlar) cu 6 biserițe săpate în cretă, cu mărturii creștine incizate de sec. IV. Acest important centru creștin a fost folosit în secolele următoare și ca refugiu în situațiile grele ale invaziilor, mai ales în secolele VII-IX, ca și sihăstriile (de sec IV-V) din insula Chilia, cele din Deltă, de la Sf. Gheorghe, cea de la Dinogetia-Garvăn (unde era și mânăstire în sec. V), sau cele de la Derwent (de sec. IX), de lângă vechea cetate de la Dunăre.

O importanță aparte o reprezintă, după cum am văzut, complexul de chilii rupestre din comuna Ion Corvin (Cuzgun), în cadrul căreia se află și Peștera Sfântului Andrei. Acest lăcaș preistoric, sfințit de prezența primului Apostol chemat, păstrează și azi puternica tradiție locală de venerare a Sf. Andrei în colinde (împreună cu Decebal), în legende despre minuni (făcute și cu tăvăduiri trupești sau cu “legarea gurii” lupilor), în toponime, în izvoare din care a băut (dintre care patru în formă de cruce), sau în piatra cu semnul crucii (fost Sfânt Altar) din fața peșterii. Toată această memorie a “locului sfânt”, pentru români, unde a propovăduit Sfântul Apostol Andrei, o întregesc relatările istoricilor bisericești creștini ca Origen, la 253, Eusebiu de Cezareea, la 330, Hypolit Romanul sau, în sec. IX, Nichifor Calist din Bizanț.

Trecerea Sfântului Andrei și la Nămăiești, la biserica rupestră din Nordul Câmpulungului Muscel, a intrat în legenda locală. Dar tradiția consemnează prezența Apostolului până și pe dealurile Kievului.

Tradiția dobrogeană a faptelor miraculoase ale Apostolului Andrei este regăsită în întreaga țară, mai ales în ziua Sfântului, când, după credința populară, Sfântul Andrei (sau Undrea) ne apără de lupii și strigoii ce apar în noaptea de 30 noiembrie. Orașul Galați chiar are ca patron pe Sfântul Andrei.

Atestarea unui creștinism apostolic, timpuriu, în Dacia Pontică este completat și de nenumăratele obiecte cu caracter creștin, sau numai cu însemne creștine, frecvente de sec. IV-V (precum: tezaur euharistic din argint, opaițe din ceramică, cruciulițe din bronz, plumb, argint, de la Sucidava; stele de calcar cu porumbel, cu pește, cu semnul cercului cu șase raze, opaițe din ceramică, aghiazmatar din marmură, plăcă de cancelii cu cruce, discul de aur al episcopului Paternus de la Tomis...; amfora de la Noviodonum, opaițe ceramice de la Dinogetia, Capidava, amforele de la Histria...) dar și cele mai vechi (de sec. III), cum este mărturia epigrafică

creștină, pe piatră, de la Tomis, sau gema Abrasax de la Dinogetia; însă cel mai vechi document arheologic, de factură creștină, găsit în România rămâne, deocamdată, gema (de sec. II) cu scena Răstignirii Domnului, având deasupra inscripția IHTYS, găsită la Tomis (azi în British Museum din Londra).

În mileniul ce a urmat părăsirii Daciei de către împăratul Aurelian la anul 271, teritoriul legitim al autohtonilor sedentari daco-romani, adică al stră-românilor creștini, a fost supus la peste 25 de invazii succesive devastatoare ale migratorilor (multe cu reveniri), cel puțin două pe fiecare generație.

Acțiuni crotitoare, care nu numai că lăsau în urmă atâtea drame omenești, ruine ale cetăților, ale clădirilor civile și de cult, ale podurilor și până la orașe întregi, ci distrugeau și treceau prin foc realizările arhitecturii lemnului, precum și tot inventarul interior mobil, inclusiv biblioteci, arhive, documente...adică martorii scriși ai unei civilizații. În această situație ireversibilă pentru istoria României, situație pe care nu au trăit-o țări europene terminus, precum Franța, Anglia, cele din Scandinavia... în carența de mărturii scrise, mai ales pentru secolele IV-VIII, cea mai veridică prezență rămâne cea în piatră (sau cărămidă, cu ștampila legiunilor romane) pe care o oferă arhitectura, azi ruine, temelii sau fundații. Aceasta, desigur, în afara distrugerilor inerente trecerii timpului, celor datorate suprapunerilor de structuri impuse anume (feudale, de exemplu) peste cele mai reprezentative edificii dacice, romane, sau voievodale românești, sau celor rezultate din dezvoltarea orașelor, ori febra de câștig a unor “colecționari”. (*Din volumul În absida altarului*)

CUGETARI - Mila

Nicolae STEINHARDT

Simțământul acesta (spre a ne da după modul de vorbire cel mai răspândit), impulsul acesta, darul acesta complex cuprinde, în doze variabile și nouă cu neputință de precizat, numeroase altele dintre cele mai nobile și cele mai frumoase: bunătatea, iubirea, prietenia, sensibilitatea, afecțiunea, mărinimia, frăția, bunăvoința. Dar nu se confundă cu nici unul din ele. Le împreunează și le depășește. și dintre toate, e neîndoielnic cel mai greu de explicat și definit. E, mai presus de orice, o sim-patie, o com-pătimire, o com-pasiune. Și ce dezvoltă elementele acestea de compunere (sim, com) de nu tocmai părtășia, capacitatea de a ieși din tine însuși, de a iubi pe semenul tău nu numai ca pe tine însuși, de a te substitui lui, de a simți și a suferi întocmai ca el, devenind oarecum una cu el. Mila, scurt spus, presupune facultatea de a te părăsi și a lua locul altuia, fără a-l judeca, nu dincolo de bine și de rău, cum spunea Nietzsche, dar dincolo de dreptate și osândă și tăgăduind asprul adagiu “fiecare pentru sine”...

Cum ascultăm Sfânta Liturghie

Episcopul Nicodim

După ce se isprăvesc Ceaurile, când preotul rostește: **Bindecuvântată este Împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor**, începând cu aceasta Sfânta Liturghie, tu, creștine, fă-ți semnul Sfintei Crucii, zi în cugetul tău, împreună cu cântăreții: **Amin**, și te închină adânc Mântuitorului Iisus Hristos, Care a binevoit a Se îmbrăca în trupul omenesc, ca prin Întruparea Sa să cunoaștem taina Sfintei Treimi și să ne învrednicim a fi fiii lui Dumnezeu și părtași ai Împărăției Cerurilor. Apoi, când preotul sau diaconul ne îndeamnă: **Cu pace Domnului să ne rugăm** și în auzul tuturor înalță rugăciuni: *pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre; pentru pacea a toată lumea; pentru bunăstarea sfințelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea lor, pentru biserica în care ne aflăm; pentru cei ce cu credință, cu dragoste și cu frică de Dumnezeu intră într-însa; pentru păstorii noștri sufletești; pentru binecredinciosul popor român; pentru cârmuitorii țării noastre; pentru mai-marii orașelor și ai satelor noastre; pentru oștirea care apără țara și Biserica noastră de dușmani; pentru toți cei ce trăiesc în țara aceasta și pentru toată lumea; pentru buna întocmire a văzduhului, pentru îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremuri pașnice; pentru cei ce sunt în călătorie, pentru cei ce plutesc cu corăbiile pe mare, pentru cei ce zboară prin văzduh; pentru cei ce se ostenesc, pentru cei bolnavi, pentru cei ce sunt în robie și pentru mântuirea lor; pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia;* și când, apoi, repetând încă de două ori o parte din aceste rugăciuni se roagă și în taină, ca Dumnezeu, după nemăsurata Sa bunătate și negrăita Sa iubire de oameni, **să caute spre toți cei ce se roagă în biserică, să binecuvânteze moștenirea Sa, să sfințească pe toți cei ce iubesc buna-cuviință a casei Sale și să îndeplinească cererile cele de folos ale robilor Săi** – întovărășește-l și tu creștine în aceste rugăciuni și zi în cugetul tău, cu toată căldura credinței: **Doamne, miluește!**

Apoi se cântă în biserică *Psalmii 102 și 145*, în care se arată marea purtare de grijă a lui Dumnezeu pentru noi. Urmărește și tu cu mintea ta aceste minunate cântări și-ți încălzește inima.

Când auzi cântându-se în biserică cântarea dulce și frumoasă alcătuită de împăratul Iustinian; **Unule Născut, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu...**, ia aminte, creștine, la înțelesul acestei cântări. Tu te întrebi, poate, cine este Mântuitorul tău și ea îți răspunde că Mântuitorul tău este Fiul cel Unul-Născut al Tatălui Ceresc, că El este fără de moarte; și-ți mai spune cum El, pentru a ne mântui pe noi, a binevoit a Se întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară Maria, a se răstigni și a muri și prin această moarte a Sa a călcat, adică a sărămat, moartea noastră; căci El a pățimit și a murit pentru noi, anume pentru ca să ne izbăvească pe noi de păcat și de moartea veșnică! În sfârșit, spunându-ți că El este Unul din cele trei Ipostasuri ale Sfintei Treimi, te îndeamnă să-L slăvești, tot așa cum îl slăvești pe Tatăl și pe Duhul Sfânt și să strigi către Dânsul cu toată inima ta: **Unule Născut, Fiule ..... mântuiește-ne pe noi.**

Îndată după această se deschid ușile împărătești și, din Altar, pe ușa dinspre miazănoapte, preotul iese, mergându-i cineva înainte cu o făclie aprinsă, se închină în mijlocul bisericii, și intrând în Sfântul Altar, în cadrul ușilor împărătești, se oprește puțin, ridică Evanghelia în sus și zice în auzul tuturor: **Înțelepciune, drepti!**

Deschiderea ușilor împărătești înseamnă că Iisus cu adevărat le-a deschis oamenilor ușile Împărăției lui Dumnezeu. Ieșirea preotului cu Evanghelia închipuiește ieșirea Mântuitorului la propovăduire: Sfânta Evanghelie este învățătura lui Hristos iar lumânarea care este purtată înaintea ei închipuiește că învățătura Sfintei Evanghelii este lumina care a luminat lumea, și pe Sfântul Ioan, Înainte-mergătorul și Botezătorul Domnului, care L-a mărturisit în lume ca pe Fiul lui Dumnezeu. După cum făclia luminează locul în care se află, așa și prin cuvintele: **Înțelepciune, drepti!**, preotul îți spune următoarele: „Creștine, iată cartea în care se află dumnezeiasca înțelepciune, care ne arată calea către ușile Împărăției Cerurilor și, de aceea, să fim drepti, adică să stăm cum se cuvine înaintea lui Dumnezeu, să fim curați și să aruncăm de la noi toate cugetele necurate și toate dorințele deșarte și să ațintim ochii minții noastre către Dumnezeiescul nostru Mântuitor.”

Cu adevărat, creștine, însemnate lucruri sunt acestea! Ce trebuie să cugeți, să simțiți și să ceri de la Dumnezeu în aceste clipe? Aceasta ți-o spune însăși Sfânta Biserică, atunci când zice: **Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos!** Închină-te și tu, deci, cu credință lui Hristos și zi către el cu toată inima: **Mântuiește-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu!** (*va urma*)

FERICITI CEI PRIGONIȚI

Prin foame ne-am sfințit crezul

Aiud – cetatea morții

Foamea a fost generală și impusă cu un scop bine definit. Experiențele făcute au dat rezultate care au făcut din om, neom. Un ceremonial de primire a mesei era în fiecare cameră. Norocul celor ce primeau un cartof sau ceva mai consistent era un moment de bucurie și de mare satisfacție, iar, dacă tot din întâmplare, unii primeau o zeamă chioară, era motiv de discuție. Era acuzat bucătarul că nu a amestecat bine mâncarea în hârdău, că ordinea statului la rând va trebui stabilită prin tragere la sorți pentru ciorbă, terci, pâine sau turtoi. Unii tremurau cu gamela în mâini sub polonicul care turna la întâmplare ce prindea. La primirea terciului, alt ceremonial. O porție se savura de unii imediat, alții voiau ca senzația mâncării să dureze cât mai mult. Marța și vinerea primeam turtoi, iar în restul zilelor câte 250 de grame de pâine făcută dintr-un aluat din cea mai ordinară făină, coaptă în tăvi, după sistemul sovietic. Au fost săptămâni întregi când primeam numai o zeamă chioară de dovleci, de sfeclă, de castraveți murați sau otrăvitoarele ciorbe de ardei iuți.

Foamea a fost mijlocul de racolare a turnătorilor de care s-a folosit sistemul comunist. Prin foame au fost distruse valori, dar prin foame ne-am și sfințit crezul pentru care decenii la rând s-au scris pagini de glorie în istoria neamului românesc. În acea perioadă s-a murit mult, cel mai mult. Zilnic pe celular mureau 12-13 oameni ... (Tiberiu Hentea, *De la cotul Donului la Aiud*)

Peste zi stăteam toți la orizontală. Foamea ne topise. Nici nu mai vorbeam. Ne uitam unul la altul și gândeam. Ne topeam încet, încet, ca o lumânare de ceară curată. Nu era în noi nicio părere de rău pentru ceea ce ar fi putut să mai fie, dacă viața ar fi fost mamă și pentru noi.

Simțeam prezența lui Dumnezeu pe mirul frunților. Căpătasem o culoare de ceară de mai. Sângele era puțin și circula anemic. O frază începută, cu greu o puteai duce până la capăt.

Pe la jumătatea lui august, un sfert din fiecare etaj a fost transformat în spital. Distrofia și cașexia își arătau roadele. Morții se înmulțeau și-n fiecare noapte căruța morții, cu calul șchiop, căra la cimitir unu, doi sau chiar mai mulți morți. Doctorul Ranca, la vizitele medicale, ridica din umeri și striga: „Eu știu că sunteți bolnavi. Eu știu ce vă trebuie. Dar ordinul este să muriți. N-am ce face!” Și oamenii, ascultători, mureau. (Pr. Dimitrie Bejan, *Vifornița cea mare*)

Într-o celulă vecină erau trei deținuți. Unul, doctor, rezista regimului de privațiune alimentară, dar era irascibil și taciturn celălalt, muncitor, era bolnav, foarte slăbit și orb din cauza diabetului netratat. Al treilea, țăran, și el slăbit, era calm și se ruga toată ziua știa Acatistul Maicii Domnului și mulți psalmi pe de rost. Îngrijea de muncitor și discuta cu el. Doctorul nu lua parte, ci privea cu un aer superior. Muncitorului îi era din ce în ce mai rău și nu se mai putea mișca. Țăranul a raportat, rugând milițianul să-l ducă la spital. Dar milițianul i-a trântit ușa în nas.

După câteva zile, mâncarea a devenit mai gustoasă. Se vedeau bucățele mici de carne, mațe și zgârciuri. Țăranul, înainte de a-i da muncitorului porția, pescuia carnea din gamela lui și o puneă în gamela orbului, apoi îl îndemna să mănânce:

- Ia, frate, că și-au adus aminte Dumnezeu și Maica Domnului de noi și ne-au mai îndulcit suferința!

Muncitorul însă se epuiza pe zi ce trecea. După câțva timp, a devenit inconștient. Atunci doctorul i-a zis țăranului:

- Ce faci, domnule? În loc să mănânci dumneata și porția lui, că vezi bine că moare, îi dai și partea cea mai bună din porția dumatăle?!...

- Da, domnule doctor, văd și eu că moare, dar n-aș vrea să constate pe lumea cealaltă că aici nimeni nu l-a iubit...

Și s-a așezat în geniunchi la capul muribundului, rugându-se. Ceva s-a petrecut atunci în sufletul doctorului. A început să plângă în hohote. L-a rugat pe țăran să-l învețe Acatistul și psalmii și petreceau tot timpul în rugăciune. (Virgil Maxim, *Imn pentru crucea purtată*) (Extrase din albumul *Fericiti cei prigoniți*)

CUGETĂRI - Îndrăzniți

Nicolae STEINHARDT

Frica e pricină de alungarea lui Hristos. Când gherghesenii (Lc. 8, 37) sunt “cuprinși de frică mare” ce fac? “Îl roagă pe Hristos să plece de la ei”. Așadar, efectul dintâi al fricii este alungarea lui Hristos, lepădarea de El. Domnul întotdeauna și-a învățat ucenicii și adepții să nu fie fricoși: nu vă temeți! le zice, nu fiți fricoși! de ce sunteți fricoși? nu vă spăimântați! îndrăznește fiică, îndrăzniți, îndrăzniți, Eu am biruit lumea.

În Apocalipsă (21, 8) fricoșii sunt cei dintâi menționați printre meniții iezerului de foc și pucioasă.

Frica este un păcat, iar curajul o virtute creștinească. Nici nu puteau să fie altminteri într-o religie al cărei întemeietor S-a urcat vitejește pe cruce.

Coaliția orientală (VI)

baza unui “fir epic”. Orientalii sunt mari povestitori, literatura a evoluat aici sub semnul celor “O mie și una de nopți”, a istorisirilor neîntrerupte, pline de meandre, de înflorituri expresive. Stilul narativ este și el un “arabesc”, literatura orientului e nesfârșită “caligrafie epică”. Povestirea urmează o linie șerpuită, întortocheată, e un traseu ezoteric bazat pe o învățătură, un tâlc, pentru că urmărind firul vieții cuiva înțelegi rosturile destinului, taina realității care se ascunde în spatele evenimentelor întâmplătoare. Arta orientală a povestirii, cu aerul ei sapiențial, o întâlnim, de exemplu, în proza sadoveniană, unde istorisirile alcătuiesc o țesătură magică. Narațiunea literară pare un labirint în care ne putem rătăci, dacă pierdem firul poveștii. *(va urma)*

Civilizația liniei (2)

Liniatura poate fi regăsită și în sfera muzicii orientale. Există un anume “fir melodic” în muzica liturgică bizantină – psaltichia seamănă cu un arabesc sonor – a cărei inflexiune sugerează o scriere caligrafică făcută cu penița în eter. Același stil melodic, plin de apogiaturi (înflorituri sonore) îl întâlnim și în cântecele arabe, unduirile grațioase de sunete au ceva din înaintarea lină a beduinilor în deșert. Diferența dintre cele două “liniaturi” constă în faptul că muzica liturgică a creștinilor e o comunicare cu transcendentul, e o ofrandă adusă lui Dumnezeu, în timp ce melodia islamică e învăluitoare, onctuoasă. Putem spune, în concluzie, că Orientul are virtuți incantatorii dar și ispititoare. Dacă muzicalitatea bizantină invocă Revelația, cântecul mahomedan are cel mai adesea o frumusețe ademenitoare, senzuală. Arta caligrafiei sonore la ortodocși este pusă în slujba credinței, în timp ce la islamici ea este mai degrabă un însoțitor al plăcerii, dar al unei plăceri rituale, consumată după canoanele Coranului.

Vorbeam în capitolul precedent de cele două vocații “olfactive” ale Orientului: mirosul de mir ca parfum al sfințeniei și trandafirul cel înmiresmat din seraiurile Bagdadului ca ispită erotică. Putem spune că aceeași diferență o întâlnim și în domeniul muzicii. Melodia psaltică rodește din castitate, e o celebrare a lui Dumnezeu “cel veșnic adorată”, stăpân al lumilor cerești, în timp ce sunetele mlădioase ale islamului conțin parfumul ademenitor al grădinilor “de pe pământ”, de aici și spiritul lor epicureic.

Principiul “liniei” inițiatice străbate și creația literară a culturii răsăritene. Vom observa că scrierile orientale sunt în general povestiri, narațiuni alcătuite pe

PROGRAMUL LITURGIC

Duminică și în zilele de sărbătoare se oficiază:

8:30 Utrenia

10:00 Sfânta Liturghie

Sâmbătă:

8:00 Utrenia, Sfânta Liturghie și Pomenirea morților

17:00 Vecernie

Vineri:

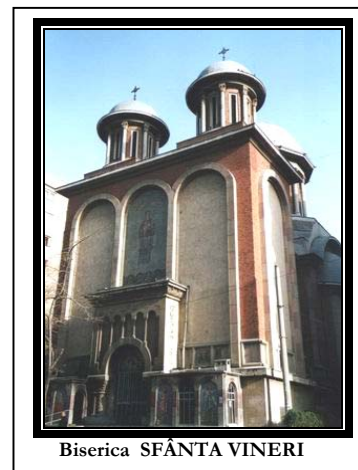
8:30 Sfințirea apei, Utrenia,

Sfânta Liturghie și Sfântul Maslu

17:00 Vecernie și Acatist

În ajunul sărbătorilor:

17:00 Vecernie și Acatist

Biserica SFÂNTA VINERI

REDACTIA

Email – paulghitiu@gmail.com

Tel: 0744530615; 0728873269 Fax: 0213163685

Redactor – Pr. Ciprian MATEȘ

Coordonator – Paul GHIȚIU

Revista poate fi citită și pe www.sfvineri.ro

